

Vänstern i Strängnäs

FÖR RÄTTVISA OCH SOLIDARITET | OKTOBER 2023

**Stor satsning
på kollektiv-
trafiken**

**700 miljarder
till klimatet**

**Ett Strängnäs
för alla**

FOTO: AGNES STUBER

INTRO

Tillsammans för klimat- rättvisa

Framför dig har du vår lokala tidning. Den här gången är det ett temanummer på miljö- och klimat. Det passar oss bra. Vi är det grönaste partiet i Strängnäs kommun och det rödaste. Hållbarhet och solidaritet går hand i hand. Om klimatet går åt pepparn så kan nästan ingen köpa sig fri men på vägen dit kommer de som redan har det svårt att drabbas allra hårdast.

I detta nummer kan du läsa en del lokala artiklar och en del med ett mer nationellt fokus. Hoppas att du uppskattar tidningen!

Vill du hjälpa till med nästa nummer och för ett grönare och rödare Strängnäs i övrigt så är det lätt att gå med i partiet.

Gå in på vansterpartiet.se/bli-medlem och börja jobba med oss!

[vansterpartiet.se/
blimedlem](https://vansterpartiet.se/blimedlem)

Rättvis klimatomställning!

Kajsa Fredholm (V), vill se en omställning som gynnar både stad och landsbygd.

Sida 4-5

David Aronsson

"Strängnäs kommun måste snäppa upp sitt klimatarbete"

Ted Danson

"Vi behöver bygga om avloppsnätet för mer vatten. Inga mer översvämmade källare!"

Yvonne Knuutinen

"Förbered samhället för klimatförändringarna"

Vi tror på rättvisa

Tillsammans med tiotusentals människor över hela Sverige kämpar vi för en rättvis och solidarisk värld. En rödgrön klimatomställning är enda vägen framåt!

FRÅGA **4**

Vilken är den viktigaste miljöfrågan tycker du?

Gittan Lexell

– Om Strängnäs kommun vill att vi ska minska bilåkandet måste tillgängligheten till kollektivtrafiken bli bättre med fler och tätare avgångar mellan orterna inom kommunen för att slippa ta en heldag för t.ex. läkarbesök.

Lasse Pettersson

– Nu har vi sett att det kan komma mycket regn på kort tid. Det förväntas ju bli vanligare. Då kan det vara en bra idé att återställa våtmarkerna som kan buffra vatten. Samtidigt minskar utsläppen.

Merja Kylmämaa

– Kommunen måste ta klimatförändringarna på allvar och skapa ett hållbart samhälle där biologisk mångfald dämpar konsekvensen när vi drabbas av extremväder och bränder och översvämningar blir vanligare.

Olle Rådström

– Strängnäs kommun kan bli ännu bättre på att informera om varför mängden vegetabilier ökar medan det animaliska minskar i rätterna som serveras i skola och förskola. Då ökar förståelsen.

LEDARE

Kommunen är organiserat som ett bolag

Strängnäs kommun har sedan några år tillbaka en koncernstruktur med ett moderbolag. Det finns sedan helägda eller delägda dotterbolag för elnät, elförsäljning, fjärrvärme och elproduktion, vatten och avlopp, avfall, bostäder och fastigheter.

● **Vad är syftet med bolagen?** På vilket sätt bidrar de till en hållbar kommun? De lämnar en ekonomisk vinst från hyror och avgifter uttagna från kommuninvånarna och från de som använder el och fjärrvärme, ska det inte vara mer än så?

I Strängnäs finns det för kommuninvånarna eller deras valda politiker inget sätt att direkt påverka bolagens verksamhet. Det är enligt aktiebolagslagen endast bolagets styrelse som styr. Det politiken bestämmer är innehållet i antingen tydliga eller flummiga ägardirektiv, inte om bolagen faktiskt ska bygga ett nytt hyreshus eller solceller på en skola.

Det är inte så att Strängnäs kommuns bolag är mer aktiva än något annat motsvarande bolag för att uppfylla de mål som fullmäktige beslutat om. Alla seriösa bolag med någon sorts framtidsvision jobbar med hållbarhetsfrågor, så länge det är kommersiellt gångbart. Egentligen ingen skillnad.

Är inte förväntan på ett kommunalt bolag och på kommunen att bolaget ska finnas med i varje projekt för att lämna sin spetskunskap? Att de ska driva på utvecklingen av kommunen och inte

bara uppfylla kundernas behov. Det borde inte vara Mälarenergi som bygger laddstationer vid Larslunda IP för att tjäna pengar, det borde vara SEVAB som gör det för att tjäna kommuninvånarna.

När socialtjänsten behöver ett nytt särskilt boende så är de inte vilken kund som helst hos ett fastighetsbolag, de är en del av samma kommunorganisation. Bostadsbolagets uppdrag måste vara större än att vara murbräcka för hyreshöjningar åt de privata fastighetsägarna. När SEVAB konstaterar att det finns behov att få ned effektoppar i elnätet så ska vårt fastighetsbolag räcka upp handen och säga att deras tak är tillgängliga för solceller, att de gärna samarbetar aktivt om lokala lagringsmöjligheter och flexibilitetslösningar för hyresgästerna.

Ett kommunalt bolag måste vara något mer än bara ett bolag. De måste också vara lyhörda för kommunens behov och aktiva i samarbetet med kommunens förvaltning och kontor, annars är det bättre att de inte är bolag utan istället en del av förvaltningen.

Vänsterpartiet Strängnäs

700 miljarder

Så mycket pengar vill Vänsterpartiet avsätta för ett omfattande investeringsprogram för klimatet. Pengarna föreslås bland annat läggas på infrastruktur, elproduktion och bostäder.

Grön omställning bra för ekonomin

”**Vindkraften går att bygga så mycket snabbare.**”

Energikris är ett ord som dominerat debatten under senare år. Elpriset har rusat i höjden samtidigt som behovet av grön el inom industrin väntas öka kraftigt. Men regeringens politik oroar och löser varken akuta problem eller klimatet.

● **Jonas Algers, forskare** på Avdelningen för miljö- och energisystem vid Lunds universitet, menar att den nya regeringen inte har utmärkt sig för stora satsningar inom klimat och energipolitiken. Staten har efter valet dragit tillbaka flera satsningar.

Kärnkraft löser inte akuta problem

Kärnkraften beskrivs av Tidöpartierna som lösningen på energikrisen. Ett år efter valet ser vi inte starten på byggandet av några kärnkraftverk. Enligt Jonas Algers så skulle en utbyggnad av havsbaserad vindkraft täcka elbehoven långt innan nya kärnkraftverk skulle stå klara.

– Vindkraften går att bygga så mycket snabbare att det är svårt att se att det inte skulle vara en bättre idé.

Klimatomställningen är fundamental för överlevnad på sikt och staten måste ge resurser till den, menar Algers.

– Vad vi hade behövt i Sverige är stora politiska satsningar som både leder till en grön omställning av industrin men också fler arbetstillfällen. Det hade skapat en tro på att det går att ställa om samhället samtidigt som vi minskar arbetslösheten i hela landet, säger Jonas Algers.

Danmark ligger före

Jonas Algers berättar att Danmark har lett avtalsarbetet med att bygga havsbaserad elproduktion i Östersjön om 20 gigawatt fram till 2030. Av det ska Sverige bygga 0,7 medan Litauen, som är ett relativt litet land med en mycket kortare kust än Sverige bygger det dubbla.

– Det finns en stor potential i dessa projekt som regeringen inte är intresserad av, säger Jonas Algers.

Sverige har en decentraliserad process där företag får ansöka om tillstånd för att

Stora klimatinvesteringar leder till fler jobb.

bygga havsbaserad vindkraft på en viss plats. Först efter det utreds om platsen kan godkännas för elproduktion.

– I Danmark bestämmer de statligt var det ska byggas, när det ska byggas och hur det ska byggas. Kostnaderna fördelas mellan privata aktörer och staten genom auktioner. Det skapar långsiktig förutsägbarhet för företagen, för Energinet (danska motsvarigheten till Svenska kraftnät), elkonsumenterna och för staten.

Svenska kraftnät som bygger och planerar svenska elnätet har ett nästan omöjligt uppdrag, enligt Algers, eftersom de har för kort tid på sig att bygga ledningar.

– Det decentraliserade systemet i Sverige gör att den ena handen inte vet vad den andra gör, säger han.

Emma Eliasson Åström och Patrik Munthe

Förnyelsebar energi är framtiden

55%

Mellan åren 2014–2021 stoppades 55% av alla byggen av vindkraftverk. Det motsvarar 3000 vindkraftverk som hade kunnat ge lika mycket el som alla kärnkraftverk i Sverige.

Källa: SVT

Tre förslag från Vänsterpartiet

1 Ge Svenska kraftnät i uppdrag att återuppta byggandet av Gotlands-kabeln.

2 Ge Forsvarsmakten i uppdrag att organisera sina övningar så att de inte stör byggandet av havsbaserad vindkraft.

3 Inför en närområdesersättning för kommuner där vindkraft byggs.

Antal gram koldioxid per producerad kWh

Stora skillnader i utsläpp

Vindkraft är det energislag i Sverige som i nuläget kan byggas ut snabbast. Det sker till lägst pris och med mycket låg klimatpåverkan. Så här ser skillnaden ut mellan utsläppen!

KOL 820

Källa: Naturskyddsföreningen

I Leksand har Kajsa Fredholm drivit frågor om jämlikhet i många år. Sedan i höstas är hon Vänsterpartiets representant i riksdagens miljö- och jordbruksutskott.

FOTO: AGNES STUBER

”

I Malung kan man köpa en andel i lokal vindkraft och genom det få ett mycket lägre elpris.

värd skog.

Nästan hälften av den svenska skogsytan ägs av privatpersoner. Många av dem äger förhållandevis små arealer produktiv skog. Men i dessa finns gammelskogar och våtmarker som fungerar som effektiva kolsänkor. När de minskar i antal minskar också lagringen av växthusgaser. Naturvänner som vill skydda skogen ställs mot skogsägare som ser sin försörjning hotad, som i den pågående infekterade fejden i södra Dalarna.

Hitta skonsamma metoder

– Vi måste bort från den fiendskapen och samtidigt hitta mer skonsamma metoder i skogsbruket, säger Kajsa Fredholm.

Skogsråvaran behövs när fossilsamhället avvecklas. Andelen långsiktigt hållbara träprodukter måste öka. Landsbygden behöver sina invånare, de som bland mycket annat försörjer städernas folk med livsmedel.

– I dag är Sveriges försörjningsgrad endast 50 procent. Den bör nå upp till minst 80 procent, som i Finland, påpekar Kajsa som är Vänsterpartiets representant i riksdagens miljö- och jordbruksutskott.

Mindre bilberoende

Det är ett av många skäl att politiken måste satsa på landsbygden, säger hon. Med statliga bidrag till en fungerande kollektivtrafik som gör individen mindre beroende av bilen. Med välfungerande servicecentra i tätorterna och en lättillgänglig arbetsförmedling samt med mer lokalt och gemensamt ägd vind- och solkraft.

– I Malung kan man köpa en andel i lokal vindkraft och genom det få ett mycket lägre elpris, berättar Kajsa Fredholm.

Hon flyttade från Stockholm till släktens hemtrakter på 80-talet och har sedan dess varit bosatt i Leksand, och under sin tid som regionpolitiker lärde hon känna landskapet än mer.

Många små orter

– Det är en landsbygd med många små orter som det är möjligt att arbetspendla från med buss eller tåg, förutsatt att kollektivtrafiken byggs ut mer.

Det förutsätter i sin tur, säger hon, ett statligt stöd som ger mer trafik till lägre pris som gör det möjligt för exempelvis en anställd inom hemtjänsten att slippa bilen och ta bussen, vare sig hen ska till jobbet eller till förskolan för att hämta barnen.

– Sedan finns det de som bor alltför

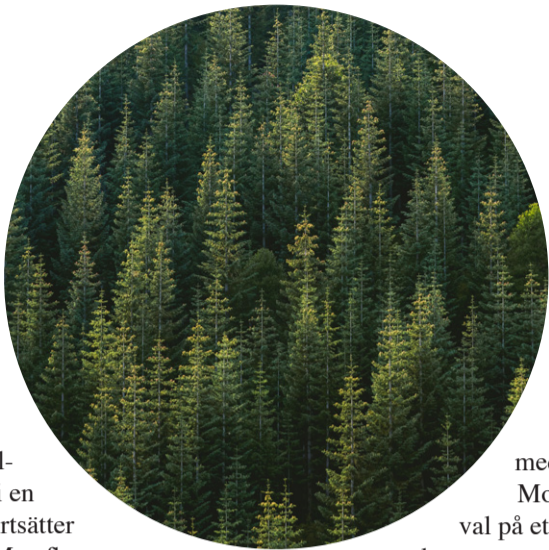
Hon tar strid för en rättvis, grön politik på landsbygden

Kalhyggen uppskattas varken av den vanlige vandraren eller enskilde skogsägaren. Dessutom utgör de ett hot mot den biologiska mångfalden – i Dalarna och på många andra ställen.

Men med en rättvis klimatpolitik skulle privata skogsägare kunna få mer kompensation för sparad skog.

Det menar Kajsa Fredholm, Leksandsbo och riksdagsledamot för Vänsterpartiet. Hon möter ofta skogsägare som skulle freda sin skog från storskalig avverkning – om de hade råd.

– Det är ingenting som de stora skogsbolagen är intresserade av, säger hon. Men det skulle gynna såväl klimatet som alla ägare av små skogsbruk om det fanns mer statligt stöd för att skydda skydds-

avlägset för att kollektivtrafik kan bli en hållbar lösning, fortsätter Kajsa Fredholm. Men fler skulle kunna ta bilen från skogen till en busshållplats eller station i närheten. Sådana lösningar är mycket bättre än sänkta bensinpriser som ökar den globala uppvärmningen!

Gynnat lågavlönade

I Vänsterpartiets uppgörelse med den förra regeringen togs beslut i den riktningen. Reseavdraget blev oberoende av färdstätt. Moderatregeringen valde bort den modellen.

– Synd. Det skulle inte minst gynnat lågavlönade kvinnor på landsbygden, säger Kajsa.

Alla dessa stöd kostar förstås?

–Så klart. Det gör också alla de skattesänkningar som regeringen Reinfeldt genomförde. De pengarna gör större nytta i gemensamma lösningar som är solidariskt finansierade.

Mellan 2007 och 2013 sänktes skatterna med 140 miljarder kronor. Ingen regering – inte heller den socialdemokratiska – har sedan dess velat återföra detta kapital till det gemensamma. Inför valet 2018 reste Vänsterpartiet förslag på att öka skatterna med just 140 miljarder. I det utspelet ingick en fördubblad klimatbudget; de enda budgetposter som partiet ville krympa var medel till kungahuset och löner till riksdagsledamöter.

Rot och Rut

I stället har underlättningar för den enskilde, som Rot, Rut och ränteavdrag, varit oförändrat prioriterade. Ju större inkomst, desto mer nytta för individen. Egennyttan går före allmännyttan.

Samtidigt fruktar många hushåll att skatthöjningar skulle minska deras köpkraft.

– Då måste vi berätta vad man får i stället, framhåller Kajsa Fredholm.

Fältet är brett och redovisas i massmedia dagligen: en skola i förfall, en ojämlig sjukvård, långa köer till specialistsjukvård, eftersatt satsning på järnväg och en äldreomsorg som påminner om gamla tiders fattigvård. Lägst bud vinner.

Politik kan ändra

– Jag är 61 år och kan se hur mycket välfärd vi monterat ned över tid. Det har skett med politik. Och det kan ändras

med politik.

Moderaterna gick till val på ett löfte att sänka skatterna ytterligare, och Kajsa

Fredholm fruktar att de också kommer att göra det, när de får möjlighet.

– En av de allra viktigaste uppgifterna är därför att få bort denna regering! Det är nödvändigt om vi ska kunna möta klimathotet med omfattande gröna investeringar, ökad jämlikhet och en rättvis social omställning. I den måste de rika betala mer än vi övriga.

Klimatnödläge

700 miljarder i investeringar för klimatet. Det var vad Vänsterpartiet lyfte som ett vapen mot det klimatnödläge som rådde våren 2022. Nödläget har inte lindrats sedan dess. Sommaren 2023 slogs det nya värerekord, med ett uppvärmt hav och våldsamma bränder på samtliga kontinenter, Antarktis undantaget. Men där smälter isen.

Klimatet är vår tids ödesfråga. I valrörelsen ömmade många partier för landsbygden. Men i det avtal med Sverigedemokraterna som de tre borgerliga regeringspartierna slöt – Tidöavtalet – nämns landsbygden endast två gånger, påpekade Kajsa Fredholm i en debatt i riksdagen förra hösten. I det ena fallet nämndes sjukvården, i det andra att ”Sveriges klimat- och miljöpolitik inte ska skada näringar och landsbygd”.

Möjlighet till lyft

– Men den helt nödvändiga klimatomställningen ska så klart framför allt ses som en möjlighet att lyfta landsbygden. Och vi som bor där måste få rätt förutsättningar.

I stället ser regeringen och dess samarbetsparti uppenbarligen omställningen som ett hinder.

– Det visar att det krävs en bred vänster, en rödgrön vänsterallians, för att bryta dödläget, hävdar Kajsa Fredholm.

För det är med politik i kollektiv gemenskap som samhället kan möta klimatförändringarna utan att tubba på jämlikheten. Allt fler inser det, säger hon. I hennes hemkommun Leksand röstade elva procent på Vänsterpartiet i senaste valet.

Hyfsat bra för en gammal centerkommun.

Per Långby

FOTO: AGNES STUBER

Vänsterpartiet vill göra det billigare att åka kollektivt.

Hög tid att satsa på kollektivtrafiken

Hållbara satsningar på den svenska infrastrukturen är avgörande för framtiden. Nya stambanor och rejäla satsningar på de regionala tågbanorna är viktiga delar i Vänsterpartiets trafikpolitik.

Tillsammans med ”folk-elbil”, Sverigebiljett och förbud mot korta flygresor satsar Vänsterpartiet 170 miljarder mer än regeringen i nationella insatser.

– **Regeringspartierna** säger att de vill satsa på järnväg, men var är satsningarna?

Linda W Snecker (V) är riksdagsledamot och en av partiets representanter i riksdagens trafikutskott.

– Vi har krävt och föreslagit rejäla och hållbara satsningar på infrastrukturen. Viktiga steg för att uppfylla Sveriges klimatmål.

Att inte göra de satsningarna kommer att få stora konsekvenser för både privatpersoner och näringslivet förklarar Linda W Snecker. De regionala tågbanorna måste rustas upp.

– Där måste vi satsa och prioritera, menar hon.

– Det måste även bli billigare att använda kollektivtrafiken. Därför vill Vänsterpartiet att det införs en Sverigebiljett. Ett månadskort ska max kosta 500 kronor.

Vänsterpartiet vill även att det byggs nya stambanor för järnvägen. Att godstrafik och persontrafik samsas om samma spår håller inte, menar Linda.

– Det får inte vara så att persontågen hamnar bakom godstågen och inte kommer fram i tid.

– Ur vårt perspektiv dras järn-

vägen ner med regeringens budget. Vi vill bygga nya stambanor och separera den snabba trafiken från godstrafiken.

– Tågbolagen vill ju köra mer men kan inte, det finns ingen kapacitet.

Förra året presenterade Vänsterpartiet förslag om ”folk-elbil”, som pressar priserna på elbilar och gör dem tillgängliga även för hushåll som annars inte hade haft råd att ställa om till fossilfritt. För en elbil som idag kostar 350 000 kr skulle stödet ge 30% tillbaka, ca 105 000 kr. För en elbil som kostar 450 000 skulle stödet hamna på 80 000 kr.

– På så sätt stimuleras produktionen av elbilar. Dessutom måste laddinfrastrukturen byggas ut.

– Viktigt inte minst för klimatomställningen.

När det gäller flygresandet vill Linda W Snecker att Sverige gör som Frankrike, att förbjuda resor som tar mindre än tre timmar.

– Men det förutsätter ju att tågen går som de ska.

Mats Billberg Johansson

KRÖNIKA

Hög tid att fasa ut oljan!

Det var ju milt sagt en udda sommar. Prognoserna om en torr och varm sommar slog ordentligt snett här i Strängnäs, samtidigt som världen brann.

När Kanadas skogar brinner. När bränderna i Grekland är de största EU sett. När världen även i år slår varmerecordet. När isen i Antarktis är 1,5 miljon kvadratkilometer mindre än det förra bottenrekordet (år 2022). När haven är så varma att forskarna räknar med döda korallrev på platser som inte fanns i tanken för några år sedan. Då är det svårt att inte se mörkt på framtiden. Att alla länder misslyckas med att sänka utsläppen snabbt nog och började försöka alldeles för sent blir så plågsamt tydligt.

Det är ändå viktigt att komma ihåg att varje kg minskade utsläpp är ett bidrag. Det finns ingen anledning att sluta att försöka! Bara för att vi missat målet att jorden bara ska värmas upp 1,5 grad extra och snarare kommer att få svårt med 3 graders målet så betyder det inte att vi inte ska göra vårt bästa.

När befolkningen i Ecuador i augusti satte ned foten i en folkomröstning och skyddade viktiga skogsområden från oljeindustrin så är det ett ljus för oss alla. Kampen för biologisk mångfald och motståndet mot fossilindustrin samlades till ett gemensamt mål.

När FN:s generalsekreterare sa att jorden kokar så var det ett sätt att säga att ingen av oss vill se effekterna av 5... 6... 7 graders uppvärmning. Det är hög tid att fasa ut oljan!

Anette Magnusson
Vänsterpartiet
Strängnäs

Vänsterpartisterna:

Oro inför planer på stor exploatering i Strängnäs

I april i år beslutade kommunen att utreda förutsättningarna för ett planprogram för logistik- och verksamhetsområde utmed E20 från Gorsingeberget hela vägen till Grundbro och Hallmyra. Vi pratade med vänsterpartisterna Yvonne, Anna och David om den oro planerna medför.

Vad är det som oroar med projektet?

Anna: Projektet beskrivs som klimatsmart, men utifrån ett klimatperspektiv är det oroande att stora skogar – som ju är kolsänkor – huggs ner, berg sprängs bort och stora ytor asfalteras. Vart ska allt vatten ta vägen vid extremregn när marken är hårdgjord?

EU har tagit fram *Soil strategy for 2030*, för att skydda jordbruksmark för matproduktion och andra ekosystemtjänster och man identifierar kommunens byggplaner som ett av de största hoten. Ett annat hot här gäller grundvattentäkten i Gorsinge.

Yvonne: Jag är självklart orolig inför projektet, och listan på hur samhället skulle kunna påverkas är väldigt lång; naturvärden, reservvattentäkten, dagvattenutredningar, infrastruktur – allt är av stor betydelse för inflyttningen till kommunen. Rent allmänt har jag svårt att förlika mig med att man i kommunen ger företagarna så stort utrymme. Jag skulle vilja att man tvärtom ger medborgarna tolkningsrätten till hur våra gemensamma tillgångar ska användas.

Anna: Ja, och området beskrivs som en ny stadsdel, den planlagda ytan är långt större än Strängnäs stad. Då påverkas väl långt fler än boende inom området? Dessutom skrivs att en miljökonsekvensanalys inte är nödvändig i det här skedet, men hur ska vi kunna ta ställning om alla risker inte beskrivs? En annan aspekt är förföljningen av staden. Vi har kulturhistoriska kvaliteter här som ger staden sin identitet?

Får företagare för stort utrymme i kommunen?

David: Visst är det besvärligt med Kilenkrysets omfattande påverkan och inflytande i Strängnäs. Det finns personkopplingar till politiken, personal rör sig mellan kommunen och bolaget, det stora markinnehavet och köpen som bolaget gör. Kommunen får en allt för tillbakalutad hållning till samhällsplaneringen.

Anna: Jag tycker att det är bekymmersamt att en privat aktör får så mycket utrymme att forma en kommun. Kommunens resurser borde vara alla medborgares ansvar och rätt att utveckla. Det skapar ett demokratiskt underskott när Kilenkryset utger sig för att utveckla

Strängnäs framtid. Den framtiden bygger på en ohållbar idé om evig tillväxt, men riskerar att få miljömässiga och finansiella konsekvenser med klimatförändringarna.

Ser ni några positiva aspekter kring projektet?

David: Omlastningscentraler behövs för att kunna ställa om till mer tåg. Användandet av redan befintlig väg- och tåginfrastruktur och det kommer skapa fler lokala arbetsplatser.

Anna: Jag förstår ju att kommunen vill skapa fler arbetstillfällen, men lönsamheten i en omlastningscentral hänger till stor del på automatisering. Skulle det ge 6 – 10.000 nya arbetstillfällen?

Vad har Strängnäs vänstern för hållning i frågan?

David: Strängnäs vänstern har ännu inte tagit ställning till projektet. Det blir ju alltid stor påverkan av en så omfattande etablering, speciellt för de som bor och rör sig i området. Generellt vill vi minska masskonsumtionen snarare än att bygga förutsättningar för den.

Text: Nina Danson

Vem står för utsläppen?

Den fattigaste hälften av jordens befolkning står för enbart tio procent av världens utsläpp, medan de rikaste tio procenten står för runt hälften av utsläppen.

Källa: Oxfam

Ständig tillväxt kan inte rädda klimatet

Återkommande kriser vitaliserar kapitalismen. Varje gång rycker staten in. Skattepengar skyddar företag, räddar banker och bygger vägar.

Men en politik som inte ser bortom systemets begränsningar är dömd att misslyckas – om inte förr när klimatet kollapsar.

– Vi vet inte när denna kollaps inträffar. Bara att den kommer.

● **Det säger kulturgeografen** Ståle Holgersen, docent vid Örebro universitet. I höstas kom hans bok *Krisernas tid* ut. Den beskriver hur kapitalismen överlever med hjälp av sina kriser. Hur kreativ förstörelse banar väg för nya profiter.

– Men det gäller de ekonomiska kriser vi sett hittills. För ekologiska kriser verkar det inte finnas sådana mekanismer, säger Holgersen.

I dag sätter enskilda kapitalägare upp gröna mål, i skuggan av en fossilindustri som inte gett upp sitt världsherravälde. Mot den senare står hoppet att ny teknik och ökad tillväxt – traditionell socialdemokratisk politik – ska visa väg ur krisen och rädda klimatet.

Mot alla odds

– Det skulle i så fall vara emot alla odds. Kapitalismen är i sig själv ohållbar. Elbilar, batterifabriker, fossilfritt stål och liknande ändrar inte på det. Men för den skull är det inte säkert att

Kriser göder kapitalismen. Men den ekologiska krisen styrs av andra mekanismer, säger Ståle Holgersen.

en kommande klimatkatastrof får själva kapitalismen att falla.

Vad gör socialisterna, skriver Ståle Holgersen i sin bok, om en Green New Deal inte fungerar? Om kapitalägarna trots allt värnar sina vinstintressen framför en hållbar livsmiljö? Om de konservativa krafterna i stället stärks, och att rasism, fascism och klassförtryck ökar?

Ingen tokrevolutionär

– Det är de fattiga som drabbas mest av kapitalismens skadeverkningar, och de härskande kommer inte godvilligt att vilja ändra på den ordningen. Men jag är för den skull ingen tokrevolutionär – och heller inte helt emot reformer.

Allt, säger Ståle Holgersen, avgörs av maktrelationer. Det är viktigt att se igenom den naiva optimismen vid kriser – som att erfarenheterna av pandemin skulle förbättra äldreomsorgen – men också att bejaka satsningar på exempelvis järnvägsbyggen och förslag om att förstatliga skola, sjukhus och banker.

Bekämpa hemlöshet

– Som ekosocialist värnar jag natur och hälsa, för en värld som inte bygger på tillväxt. Men vi kan inte börja vid målet utan måste redan i dag bekämpa arbetslösheten, hemlösheten och sjukdomarna. Även om det i vissa fall skulle innebära en kickstart för näringslivet.

Alla kriser är olika, och ingen kan förutsäga hur och när samhället dukar under på grund av den globala uppvärmningen.

Analysera makten

– Det enda vi kan göra är att vara så förberedda som möjligt, säger Ståle Holgersen.

Det innebär att bemöta rasism och fascism, avslöja krisens klasskaraktär, analysera maktförhållanden och rikta kritiken mot den aktör som styr.

– Hoppet finns i det faktum att vi är människor. Men låt oss inte fångas i reformismen.

Per Längby

Hallå där

Andrea Andersson-Tay

RIKSDAGSLEDAMOT (V) OCH LEDAMOT I MILJÖUTSKOTTET

Vilka miljöfrågor är mest aktuella i riksdagen just nu?

Strömmingen! Eller låt oss säga Östersjön och fisket, det är en fråga som diskuterats flitigt den senaste tiden. Idag har vi stora trålare som tömmer Östersjön på strömming. Strömmingen blir ofta till fiskmjöl som används till djurfoder. Det är det som har lett till att folk inte får tag på surströmming, men framförallt är strömmingen viktig för Östersjöns ekosystem då många andra arter har strömmingen som föda.

Vad behöver göras?

Vänsterpartiet vill se ett stopp för industrifisket i Östersjön. Det är viktigt för Östersjöns ekosystem och hjälper det småskaliga fisket. Fiskevoterna beslutas genom förhandlingar i EU. EU-kommissionen har lyssnat på forskningen och föreslår ett stopp, men det är nu upp till medlemsländerna att besluta om detta. Den svenska regeringen har varit alldeles för passiv och behöver nu ställa sig bakom fiskestoppet.

Världens första återbruksgalleria finns i Eskilstuna

● 2012 beslutade kommunfullmäktige och den dåvarande politiska majoriteten bestående av Vänsterpartiet, Socialdemokraterna och Miljöpartiet i Eskilstuna att starta en återbruksgalleria. Tre år senare öppnade Retuna återbruksgalleria upp i anslutningen till återvinningscentralen på Folkestaleden. Tanken är att Eskilstunabornas använda prylar ska kunna säljas till någon annan, allt i en galleria inte

helt olik de handelsgallerior som blivit vanliga i de flesta stora städer.

Besökarna lämnar in sina återbrukbara saker i Retunas depå och en första gallring görs av personalen på plats. Därefter väljer butikerna i gallerian ut vilka varor de vill laga, förädla och i slutändan sälja.

Adam Määttä

FOTO: LINA ÖSTLING

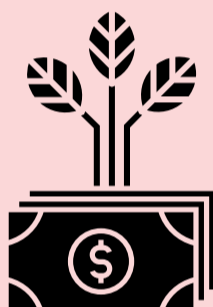
Klimatpaket för jobb och rättvis omställning

Klimatkrisen är akut och vi måste snabbt få ned utsläppen. Vänstern föreslår massiva investeringar i grön industri, förnyelsebar energi, hållbara bostäder och gröna transporter. En grön politik från vänster skapar tiotusentals nya jobb, nya företag och framtidstro även utanför storstäderna.

En framgångsrik klimatomställning kräver ett rättviseperspektiv som förenar det gröna perspektivet med det röda. Bara ökad jämlikhet kan möta klimathotet.

DET HÄR GÖR VI MED PENGARNA

Storsatsning: Vi frigör 700 miljarder för offentliga investeringar under en tioårsperiod. En svensk Green New Deal som leder till nya jobb och en rättvis klimatomställning i hela Sverige.

Bygg ut järnvägsnätet

170 miljarder för en totalrenovering av hela järnvägsnätet, utbyggnad av Malmbanan, färdigställning av Ostkustbanan och samtidigt rädda flera av de regionala lokalbanorna.

Ökad elproduktion

50 miljarder kronor för att bygga ut stamnätet och öka överföringskapaciteten för att undvika att hushåll och företag får bära kostnaden via höjda avgifter.

Ytterligare 50 miljarder till en förstärkning av stödet för kommuner som främjar lokal elproduktion.

Renovera och klimatanpassa allmännyttan

100 miljarder till att renovera allmännyttan: 140 000 bostäder är i behov av akut renovering, och nästan lika många är i behov av renovering inom kort.

Bygg- och fastighetssektorn står för en femtedel av Sveriges territoriella utsläpp. Genom klimatanpassning kan vi energi-effektivisera och samtidigt öka Sveriges boendestandard.

30 miljarder till förnyad hållbar produktion: Genom ökad träbyggnation och användandet av betong med reducerad klimatpåverkan kan utsläppen minska drastiskt.

Laddinfrastruktur och bättre vägar

De 170 miljarderna innebär även att vägunderhållet stärks och att laddinfrastruktur för elbilar kan byggas ut i hela landet.

Höghastighetsbanor

290 miljarder används till att bygga ut höghastighetsbanor. Dagens järnväg har stor kapacitetsbrist, och vi behöver därför bygga mer järnväg med den senaste befintliga tekniken.

